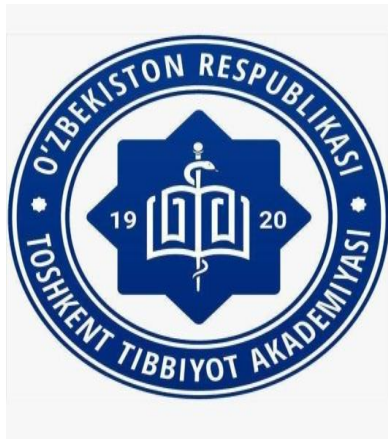

Klinik laborator diagnostikada innovatsion texnologiyalardan foydalanish, muammolar va yechimlar, 2023

**KLINIK LABORATOR
DIAGNOSTIKADA INNOVATSION
TEXNOLOGIYALARDAN
FOYDALANISH, MUAMMOLAR VA
YECHIMLAR**
**xalqaro ilmiy-amaliy
anjuman**
18 aprel 2023 yil

O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi

WWW.SSV.UZ

Toshkent tibbiyot akademiyasi WWW.TMA.UZ

Jumayeva Z.S. Chaqaloqlar gemolitik anemiyasi laborator tahlili	259
Jumayeva Z.S. Ishqoriy fosfataza fermentini klinik laborator tekshirish .	260
Jumayeva Z.S. Ishqoriy fosfataza fermenti o‘zgarishlarini interpretatsiya qilish	262
Kasimova O.O. Parkinson's disease and innovative methods of laboratory diagnosis	263
Kasimova O.O. Early diagnostics of parkinson's disease using the rt-quic (the real-time quaking-induced conversion) system	265
Kasimova O.O. Rt-quic (real vaqtda quaking-induced conversion) tizimi foydalanishda parkinson kasalligining erta diagnostikasi	266
Kasimova S.A., Axatov Sh.Sh., Babadjanova Sh.A. Frequency of occurrence of steroid diabetes mellitus on the background of acute leukemia	266
Khakimov A.A., Soliyev Z. The results of clinical and laboratory studies in patients with disseminated pulmonary tuberculosis	268
Khushbakova G.O., Mukhiddinova F.M., Abdiraimova M.A., Abdiraimova A.N. Laboratory examination of hemoglobin	269
Kodirova M.M. Innovatsion laborator tekshirish usullari	270
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Xo‘shboqova G.O‘. Autoimmun gemolitik anemiya klinik laborator diagnostikasi	272
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Mieloid leykemoid reaksiyalarning klinik ahamiyati	275
Kurbonova Z.Ch., Xo‘shboqova G.O‘., Baltayeva F.G. Covid-19 bilan kasallangan bemorlarda gematologik ko‘rsatkichlar tahlili	277
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Xo‘shboqova G.O‘. Autoimmun gemolitik anemiya etiopatogenetik aspektlari	279
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Surunkali kasalliklar anemiyasi klinik laborator diagnostikasi	280
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Eritremiya klinik laborator diagnostikasi	282
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Qon yaratish tizimi o‘sma kasalliklari etiopatogenetik aspektlari	285
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Leykositoz va uning klinik ahamiyati	287
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Limfositlar va monositlar leykemoid reaksiya klinik ahamiyati	289
Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Mielom kasalligi klinik laborator diagnostikasi	290

4. Babadjanova Sh.A., Курбонова З.Ч. Qon kasalliklari: o'quv qo'llanma. 2023, 156 b.
5. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Laboratoriya ishi: o'quv qo'llanma. Toshkent, 2022. 140 b.
6. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Laboratoriya ishi: elektron o'quv qo'llanma. Toshkent, 2022. 176 b.
7. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova S.A. Sitologik tashxisga kirish: o'quv qo'llanma. Toshkent, "Hilol nashr", 2021. 152 b.
8. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Sitologik tashxis asoslari: o'quv – uslubiy qo'llanma. Toshkent, 2022. 47 b.
9. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A. Sitologik diagnostika asoslari: o'quv – uslubiy qo'llanma. Toshkent, 2022. 47 b.
10. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Saidov A.B. Gematologik kasalliklar sitologik diagnostikasi: o'quv uslubiy qo'llanma. Toshkent, 2021. – 56 b.
11. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Sayfutdinova Z.A. Laboratory work: o'quv qo'llanma. Toshkent, 2023.
12. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Sayfutdinova Z.A. Introduction to cytological diagnostics: o'quv qo'llanma. Toshkent, 2023.

COVID-19 BILAN KASALLANGAN BEMORLARDA GEMATOLOGIK KO'RSATKICHLAR TAHLILI

**Kurbonova Z.Ch., Xo'shboqova G.O., Baltayeva F.G.
Toshkent tibbiyot akademiyasi, O'zbekiston, Toshkent**

COVID-19 - bu gemopoetik tizimga sezilarli ta'sir ko'rsatadigan tizimli infeksiya. Koronavirus kasalligi 2019 (COVID-19) birinchi marta Vuxandagi epidemiya haqida xabar berilgan edi, u tezda pandemiyaga aylanib ketdi va milliardlab odamlarni ijtimoiy ajratish choralari rioya qilishga majbur qildi. Garchi COVID-19 asosan nafas yo'llarining infeksiyasi bo'lsa-da, so'nggi dalillar uni yurak-qon tomir, nafas olish, oshqozon-ichak, nevrologik, gemopoetik va immun tizimlariga ta'sir qiluvchi tizimli kasallik deb hisoblash kerakligini ko'rsatadi.

Maqsad. Covid-19da umumiy qon tahlilida leykotsitlar miqdori, leykotsitar formula va trombositlar sonini koronavirus infeksiyasining og'irlik darajasiga, o'pkaning shikastlanish darajasiga bog'liqligini o'rganish.

Material va metodlar. Tadqiqot ob'yekti sifatida Toshkent tibbiyot akademiyasi ko'p tarmoqli klinikasida 2020-2021yillarida Covid-19 tashxisi bilan davolangan 100 nafar bemorning kasallik tarixi tekshirildi.

Barcha tadqiqotdan o'tuvchilar uch guruhga bo'lingan:

1-guruh 30 nafar Covid-19 yengil kechishi bilan kasallangan bemorlar.

2-guruh 36 nafar Covid-19 o'rta og'ir kechishi bilan kasallangan bemorlar.

3-guruh 34 nafar Covid-19 og'ir kechishi bilan kasallangan bemorlar.

Natija. Koronavirus infeksiyasining inkubatsiya davrida va erta bosqichida periferik qon ko'rsatkichlari normal qiymatni ko'rsatdi. Og'irlik darajasi yengil bo'lgan 1-guruh bemorlarda o'pka zararlanishi aniqlanmagan bemorlarda leykotsitlar $8,2 \pm 2,3 \times 10^9/l$, leykoformulada neytrofillar $68 \pm 4,8\%$, limfositlar $25 \pm 1,2 \%$, monositlar $7 \pm 0,5 \%$, trombositlar $240 \pm 12 \times 10^9/l$ bo'lishi kuzatildi.

Nazorat guruhida bu ko'rsatkichlar quyidagicha bo'ldi: leykotsitlar $6,6 \pm 1,9 \times 10^9/l$, leykoformulada neytrofillar $66 \pm 4,8\%$, limfositlar $25 \pm 1,2 \%$, monositlar $9 \pm 0,5 \%$, trombositlar $260 \pm 32 \times 10^9/l$.

2-guruh o'rta og'ir darajali koronavirus bilan kasallangan bemorlarda leykotsitlar $12 \pm 1,1 \times 10^9/l$, leykoformulada neytrofillar $78 \pm 6,7\%^{**}$, limfositlar $15 \pm 1,2 \%^{**}$, monositlar $9 \pm 0,5 \%$, trombositlar $340 \pm 30 \times 10^9/l^*$ bo'lishi kuzatildi.

3-guruh koronavirus infeksiyasi og'ir kechayotgan bemorlarda leykotsitoz bo'lishi aniqlandi.

Xulosa. COVID-19 bilan kasallangan bemorlar umumiy qon tahlilida absolyut leykotsitoz, absolyut neytrofilyoz, nisbiy limfositopeniya, trombositoz yoki trombositopeniya rivojlanishi koronavirus infeksiyasining og'irlik darajasiga va o'pkaning shikastlanish darajasiga bog'liq.

Adabiyotlar.

1. Бабаджанов А.С. и др. Патология коагуляционного гемостаза при циррозе печени и COVID-19 // Вестник Ташкентской медицинской академии. – 2021. - №1. – С. 15-16.

2. Бабаджанов А.С. и др. Анализ частоты и структуры тромбоэмболических осложнений и состояния гемокоагуляции у больных COVID-19 // Инфекция, иммунитет и фармакология. – 2021. - №3. – С. 42-50.

3. Иноятова Ф.Х. и др. Гемостаз: основные принципы функционирования, методы оценки, патофизиологические аспекты: методическое пособие. – Ташкент, 2014. – 46 с.

4. Babajanov A.S. и др. Koronavirus infeksiyasi va qandli diabetda davolash fonida uglevod almashinuvi // Биофизика ва биокимё муаммолари -2021. – 2021. – В. 8-9.

5. Babadjanov A.S. и др. Jigar sirrozi va covid-19 da koagulyatsion gemostaz patologiyasi // Toshkent tibbiyot akademiyasi axborotnomasi. - №1. – В. 15-16.

6. Babadjanov A.S. и др. Qandli diabet va COVID-19 bilan kasallangan bemorlarda glikemiya va glyukozuriya taxlili // Biofizika va biokimyo muammolari. - 2021. – В. 7-8.

7. Saidov A.B. et al. COVID-19 da trombofiliya holati laborator diagnostikasi // Biofizika va biokimyo muammolari. - 2021. – В. 25.

8. Saidov A.B. et al. COVID-19 da koagulyasion gemostazni baxolash // Biofizika va biokimyo muammolari. - 2021. – В. 24-25.

9. Saidov A.B. et al. COVID-19 da tromboz kelib chiqishi omillari // Инновационное развитие науки и образования, Казахстан, Павлодар. – 2021. - №1. – С. 11-12.

10. Saidov A.B. et al. Jigar sirrozida COVID-19 bilan kasallanganlarda koagulyasion gemostaz ko'rsatkichlarini baxolash // Polish science journal, Poland, Warsaw. – 2021. – Vol.4. – P. 140-143.

11. Saidov A.B. et al. COVID-19 bilan kasallanganlarda tromboz kelib chiqishi ko'rsatkichlarini baxolash // Polish science journal, Poland, Warsaw. – 2021. – Vol.4. – P. 137-139.

12. Xo'shboqova G.O'. et al. COVID-19da yalig'lanish markerlari o'zgarishi // Biofizika va biokimyo muammolari. - 2021. – В. 26.